

Møteprotokoll

Bispemøtet 14.-18.februar 2022

Møtedato: 14.-18.02.2022
Møtested: Leangkollen hotell, Asker
Arkivsak: 18/00391

Til stede: Olav Fykse Tveit – preses
Solveig Fiske – Hamar biskop
Ingeborg Midttømme – Møre biskop
Halvor Nordhaug – Bjørgvin biskop
Stein Reinertsen – Agder biskop
Olav Øygard – Nord-Hålogaland biskop
Ann-Helen Fjeldstad Jusnes – Sør-Hålogaland biskop Herborg
Finnset – Nidaros biskop
Kari Veiteberg – Oslo biskop
Anne Lise Ådnøy – Stavanger biskop
Jan Otto Myrseth – Tunsberg biskop
Kari Mangrud Alvsvåg – fungerende Borg biskop

Andre: Hilde Fylling – hovedverneombud (sak 2/22)
Nils G. Indahl – personvernombud (sak 3/22)
Tore Johnsen – 1.amanuensis KUN/VID Tromsø (sak 4/22)
Kristin Gunleiksrud Raaum, Ingrid Vad Nilsen og Torbjørn Backer
Hjorthaug fra Kirkerådet (sak 5/22)
Aud Irene Svartvasmo, Pernille Astrup, Kristin Holen Daae og
Knut Espen Høidal (sak 7/22)
Anders Hovind og Thor Henning Isachsen fra CREO (sakene 9/22
og 10/22)
Lene Beate Østerås og Harald Skarsaune fra KUFO (sak 11/22)
Jan Christian Kielland – avdelingsdirektør KR (sakene 7, 10 og
13/22)
Thomas Berbom – rådgiver BM (sakene 4,6,8 og 13/22)
Sven Thore Kloster – rådgiver BM (sak 4/22)
Marita Solberg Bjerke – rådgiver BM (sakene 4, 7, 9, 10, 11, og
12/22)

Protokollfører: Elise Sandnes – generalsekretær Bispemøtet

Olavsstipendseminaret «Frelst i en fei?!» ble presentert digitalt 16.februar. Sokneprest i Bakklandet og Lademoen menighet Stein Ellinggard har undersøkt bruken av drop-in-dåp i Den norske kirke. Webinaret ble ledet av biskop Stein Reinertsen. Respons ble gitt av Petter Johannessen, sokneprest i Greåker og Solli menigheter, Hilde Marie Movafagh, rektor ved Metodistkirkens teologiske seminar og førsteamanuensis i systematisk teologi ved MF, og Kari Veiteberg, biskop i Oslo. Webinaret er tilgjengelig på kirken.no.

SAKSLISTE

Side

Godkjenning av innkalling og saksliste

1/22	Innkalling og saksliste Bispemøtet 14. - 18.februar 2022	2
Saker til behandling		
2/22	Tilsyn, ledelse og arbeidsgiversaker - Unntatt etter offentlighetsloven Offl. § 14 1. ledd	3
3/22	Orienteringssaker	3
4/22	Kollokvium om norsk luthersk teologi i møte med samisk tradisjon	4
5/22	Kirkelig organisering	4
6/22	EVU kursutlysninger og langtidsplan	5
7/22	Spesialprestetjenesten i et livssynsåpent samfunn	6
8/22	Diakonisasning 2022	7
9/22	Vigsling av kantor	7
10/22	Bruk av innspilt musikk ved gravferd	8
11/22	Katekettjenesten	8
12/22	Utlysning av Olavstipend 2023	9
13/22	Liturgisaker BM februar 2022	10
14/22	Regler for godkjenning av prest som er ordinert i et annet kirkesamfunn	11
15/22	Eventuelt	12

Godkjenning av innkalling og saksliste

1/22 Innkalling og saksliste Bispemøtet 14. - 18.februar 2022

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet 2017 - 2024	14.02.2022	1/22

Bispemøtet vedtak

Innkalling og saksliste for Bispemøtet 14.-18.februar 2022 godkjennes

Saker til behandling

2/22 Tilsyn, ledelse og arbeidsgiversaker

Unntatt etter offentlighetsloven Offl. § 14 1. ledd

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet 2017 - 2024	14.02.2022	2/22

Bispemøtet vedtak

Møte med Hovedverneombud Hilde Fylling

Bispemøtet takker for orienteringen fra hovedverneombudet og utfordringen med tanke på å etablere god samstemt kommunikasjon og en god arbeidskultur i bispedømmene. Vi må tåle teologisk uenighet, men arbeidsmiljøet skal kjennetegnes av likestilling, inkludering og mangfold. Biskopene vil følge opp arbeidsmiljøundersøkelsene både som arbeidsgiver for prestene og i tilsynsansvaret for ansatte og råd.

Biskopene har et særlig ansvar for at det digitale varslingsystemet «Mitt varsel» gjøres kjent og følges opp i bispedømmene.

Liturgisk musikk i gudstjenesten

Biskopene hadde en erfaringsutveksling om praksis ved søknader om godkjenning av liturgisk musikk i gudstjenesten.

Biskopene legger til grunn en restriktiv praksis i tråd med Kirkemøtets vedtak, når det gjelder godkjenning av blanding av serier og bruk av annen liturgisk musikk i gudstjenesten enn de tre godkjente seriene. Samiske ledd kan alltid tas inn.

3/22 Orienteringssaker

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet 2017 - 2024	14.02.2022	3/22

Sammendrag

1. Orientering om pågående saker ved preses og generalsekretær
2. Protokoll fra Bispemøtets arbeidsutvalg 12. 01. 2022
3. Protokoll fra møte i Kirkerådet 9. – 10. desember 2021
4. Muntlig orientering fra møte i Kirkerådets arbeidsutvalg 12. januar 2022 ved preses.
5. Muntlig orientering fra møte i Mellomkirkelig råd 27. januar 2022 ved preses
6. Muntlig orientering fra møte i Kirkerådet 10.-11. februar ved preses
7. Muntlig orientering fra jødedomutvalget ved biskop Herborg Finnset
8. Muntlig orientering fra Nordisk dåpsprosjekt ved Kari Veiteberg
9. Muntlig orientering om Kirkesangen og kirkekorenes rolle, kår og identitet ved Ingeborg Midttømme
10. Orientering om arbeid med Pride liturgier ved Solveig Fiske
11. Orientering om nettverket Fremtiden bor hos oss ved Kari Veiteberg og visning av filmen «Fremtiden bor hos oss» fra Svenska kyrkan
12. Orientering om personvern og informasjonssikkerhet ved personvernombud Nils Gunnar Indahl

Bispemøtet vedtak

Sakene tas til orientering. Sakene 3.7 – 3.10 utsettes.

4/22 Kollokvium om norsk luthersk teologi i møte med samisk tradisjon

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet 2017 - 2024	14.02.2022	4/22

Sammendrag

Tore Johnsen, 1. amanuensis ved KUN/VID Tromsø, er invitert til Bispemøtet for å bidra i et kollokvium om norsk luthersk teologi i møte med samiske tradisjoner. Samtalen er en del av Bispemøtets forberedelser inn mot Sannhets- og forsoningskommisjonen som legger fram sitt arbeid i 2023 og den kirkelige konferansen «Forsoning uten majoritetsbefolkning?» som arrangeres i mai 2022.

Leder og generalsekretær i Samisk kirkeråd Sara Ellen Anne Eira og Kristina Labba deltok digitalt i kollokviet.

Bispemøtet vedtak

Bispemøtet takker Tore Johnsen for innledningen og samtalen om norsk luthersk teologi i møte med samiske tradisjoner. Bispemøtet ser fram til konferansen «Forsoning uten majoritetsbefolkning?» i mai 2022 og til at Sannhets og forsoningskommisjonen legger fram sin rapport i 2023.

5/22 Kirkelig organisering

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet 2017 - 2024	14.02.2022	5/22

Sammendrag

Kirkerådet behandler i møte 10.-11.februar kirkelig organisering – status og videre prosess.

Det vises til saksfremlegg til Kirkerådet [KR sak 19/22](#) som grunnlag for drøftingen i Bispemøtet.

Kirkerådet vedtok i juni 2021 igangsetting av videre utredning av prostistruktur, oppgave- og ansvarsfordeling mellom menighetsråd og prostifellesråd i ny kirkelig organisering, biskopens lederrolle og tilsyn, bispedømmerådets rolle og ansvar, og

organisering og ledelse på arbeidsplassen lokalt. Rapportene fra de fire delutredningene var vedlagt saksdokumentet til Kirkerådet og Bispemøtet.

Leder i Kirkerådet Kristin Gunleiksrud Raaum, direktør Ingrid Vad Nilsen og avdelingsdirektør Torbjørn Backer Hjorthaug orienterte om status i arbeidet.

Bispemøtet vedtak

Bispemøtet takker Kirkerådets ledelse for muntlig orientering om saken. Bispemøtet drøftet videre oppfølging av arbeidet med ny kirkelig organisering fram mot Kirkemøtet i september, og vil ha kirkelig organisering som hovedsak i Bispemøtet 18.-19.mai og 26.august.

6/22 EVU kursutlysninger og langtidsplan

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet 2017 - 2024	14.02.2022	6/22

Sammendrag

Bispemøtet behandler saker knyttet til etter- og videreutdanning (EVU) på sine møter i februar og oktober. Til dette møtet foreligger behandling av kursutlysninger med frist 15. september 2022.

Til saken følger også, som vanlig praksis, langtidsplan for kurstilbud innen mastergradene knyttet opp til Nasjonal kompetanseplan for prester i Den norske kirke (2021 – 2025). Den gir føringer for kursutlysninger innenfor EVU feltet der Bispemøtet har mulighet til å drøfte kommende kursutlysninger.

Bispemøtet vedtak

Foran søknadsfristen for EVU-søknader den 15. september 2022 ønsker Bispemøtet særlig å prioritere søkere til følgende kurs:

- *Forsoning som samfunnsteologi og kirkelig praksis*, del 3 av kurset Sannhets- og forsoningsarbeid i møte med fornorskningen (KUN-VID), 10 stp.
- *Pastoralklinisk utdanning PKU* (MF), 20 stp.
- *Sentrale kirkeårstema – belyst gjennom bibelfag, samtidsteologi og homiletikk* (MF), 20 stp.
- *Det gamle testamentet som ressurs i prestedtjenesten* (VID), 10 stp.

Bispemøtet imøteser at det arbeides videre med følgende kursutlysninger:

- *Å leve av sin tro* (TF) utvikles videre med tanke på utlysning av et kurs over to semester våren 2023.

- *Funksjonshemming og kirken* (VID) 10 stp
- *Fast utlysning PKU* (MF) 20 stp.
- *Fast utlysning PTP* (TF) 5+5 stp.
- *Ledelse og frivillighet i menighetene* (MF) 10 stp.
- *Spesialprest i et livssynsåpent samfunn (for institusjonsprester)*. 20 stp.
- *Prest i et livssynsåpent samfunn* 10 stp.
Kirke og menighet i et pluralistisk og livssynsåpent samfunn.

7/22 Spesialprestetjenesten i et livssynsåpent samfunn

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet 2017 - 2024	14.02.2022	7/22

Sammendrag

Tjenesten til spesialprester og diakoner ved offentlige institusjoner er en viktig del av Den norske kirkes tjeneste og oppdrag. De er kirken i møte med mennesker der de er, ofte i en sårbar og ekstraordinær situasjon. Også i et mer sekulært og pluralistisk samfunn ser ikke behovet for denne tjenesten ut til å bli mindre. Økt mangfold på tros- og livssynsfeltet og skillet mellom stat og kirke har imidlertid ført til en økende grad av diskusjon om Den norske kirkes plass innenfor offentlige institusjoner. Den norske kirkes rolle har endret seg, og det har kommet til fagpersoner fra andre tros- og livssynsretninger.

Formålet med denne saken er å sette søkelys på kirkens tjeneste ved offentlige institusjoner. Bispemøtet har invitert representanter for spesialprestene til en samtale om spesialprestetjenesten, om utfordringer og muligheter og hvordan biskopene kan bidra med synliggjøring og bevisstgjøring internt og eksternt om spesialprestenes tjeneste.

Sykehusprest Aud Irene Svartvasmo, studentprest Pernille Astrup, fengselsprest Kristin Holen Daae og sjef for Forsvarets tros- og livssynskorps Knut Espen Høidal deltok digitalt og innledet til samtale.

Bispemøtet vedtak

Bispemøtet takker for samtalen om spesialprestenes tjeneste og har merket seg følgende:

- Tjenesten til spesialprester og diakoner ved offentlige institusjoner er en viktig del av Den norske kirkes tjeneste og oppdrag. Bispemøtet vil uttrykke anerkjennelse for deres kompetanse og tjeneste. Den er spesielt viktig i en tid der det norske samfunnet blir stadig mer pluralistisk og rommer et mangfold av tros- og livssyn. Biskopene vil understreke betydningen av at institusjonene fortsatt legger til rette for at retten til trosutøvelse ivaretas. Det er viktig å styrke bevisstheten om at vi har et *livssynsåpent* samfunn til forskjell fra et *livssynsnøytralt* samfunn.
- Rammevilkår og tilsetningsforhold er ulike ved at noen spesialprester er tilsatt i Den norske kirke, mens andre har Forsvaret eller helseforetak som arbeidsgiver. Biskopene ber med bakgrunn i tilsynet om innsyn i søkerlister ved alle tilsetninger til stilling som spesialprest.

- Biskopens tilsyn med spesialprestene følges opp gjennom invitasjon til årlige tilsyns- og fagsamlinger i bispedømmet. Biskopene vil også ta initiativ til felles møte mellom proster og spesialprester med tanke på avklaring av videre samhandling mellom institusjoner og lokalmenigheter. Biskopene vil ivareta kontakt med ledelsen ved institusjonene i forbindelse med visitas.
- Biskopene ser behovet for en evaluering av kirkens oppfølging av samhandlingsreformen.
- Preses vil i samarbeid med leder i utvalget for fengselsprestene ta initiativ til et møte med kriminalomsorgen.
- Biskopene merker seg at studentprester og prester i forsvaret har viktig kompetanse for kirken i arbeidet inn mot aldersgruppen 18- 30 år.
- Biskopene ber om at rekruttering av nye HV prester skjer i samråd med biskopen i det aktuelle bispedømmet.

8/22 Diakonisasning 2022

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet 2017 - 2024	14.02.2022	8/22

Sammendrag

Kirkerådet har vedtatt en satsning på diakoni i 2022. Bispemøtet bes i denne saken om å drøfte hvordan biskopene kan bidra til satsingen ved å synliggjøre og sette fokus på kirkas diakoni.

Bispemøtet vedtak

Biskopene vil gjennom visitas og andre møtepunkt med medarbeidere og lokalsamfunn styrke og synliggjøre Den norske kirkes diakonale engasjement. Dette kan blant annet skje ved å initiere samtaler om diakoni og bærekraftsmålene med fokus på kirkens diakonale praksis. Biskopene vil bidra til økt synliggjøring av kirkens diakoni i det offentlige rom. Biskopene ser behovet for økt diakonal kompetanse og vil bidra til fortsatt arbeid med opprettelse av flere diakonstillinger.

9/22 Vigsling av kantor

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet 2017 - 2024	14.02.2022	9/22

Sammendrag

Siden 1998 har kirken vigslet til kantortjeneste. Vedtaket ble gjort etter ønsker fra kirkemusikerne selv og etter en grundig utredningsprosess. Det er imidlertid fortsatt en lav andel kirkemusikere som blir vigslet.

Bispemøtet hadde en samtale om dagens praksis. Anders Hovind og Thor Henning Isachsen fra CREO deltok digitalt og innledet til samtale.

Bispemøtet vedtak

Bispemøtet takker CREO for samtalen. Bispemøtet har merket seg følgende:

- Vigslingsordningen oppfattes som en bekreftelse av kantortjenesten. Samtidig er det en gjensidig respekt for at det er en ordning som må modnes fram hos den enkelte.
- Veien til vigsling (VTV) må gjøres bedre kjent for studenter og søkes innarbeidet i studieløpet gjennom kontakt med lærestedene og praksis i menighet.
- Kirkemusikernes særlige kompetanse som leder av menighetens kirkemusikalske virksomhet, jf. Tjenesteordning og kvalifikasjonskrav for kantorer.
- Dagens tjenesteordning er gjeldende for kantorer i Den norske kirke. CREO reiste spørsmålet om tjenesteordningen også bør gjøres gjeldende for kirkemusikere som ikke er vigslet, men som oppfyller kvalifikasjonskravene.
- CREO viste til at stillinger mange steder utlyses uten kvalifikasjonskrav.
- Bispemøtet har merket seg at ordningen med vigsling til kantortjeneste ikke i tilstrekkelig grad er fulgt opp gjennom opprettelse og utvidelse til hele stillinger.

10/22 Bruk av innspilt musikk ved gravferd

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet 2017 - 2024	14.02.2022	10/22

Sammendrag

Kirkerådet har i brev av 19.januar d.å. henvendt seg til Bispemøtet vedrørende bruk av innspilt musikk ved gravferder i Den norske kirke.

Anders Hovind og Thor Henning Isachsen fra CREO deltok digitalt i samtalen.

Bispemøtet vedtak

Bispemøtet har drøftet saken. De refleksjoner og vurderinger som kom fram i møtet meldes tilbake til Kirkerådet.

11/22 Katekettjenesten

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet 2017 - 2024	14.02.2022	11/22

Sammendrag

Kirkelig utdanningsforbund (KUFO) har tatt initiativ til et møte med Bispemøtet, der de ønsker å peke på ulike forhold knyttet til tjenesten som kateket i Den norske kirke. Det gjelder spesielt vigsling, tilsyn og rekruttering til kateket tjenesten.

Leder i KUFO Lene Beate Østerås og generalsekretær Harald Skarsaune deltok digitalt og innledet til samtale med utgangspunkt i notat fra KUFO utsendt med sakspapirene.

Bispemøtet vedtak

Bispemøtet takker Kirkelig utdanningsforbund (KUFO) for samtalen. Bispemøtet vil understreke kateketens særlige kompetanse og rolle som undervisningsleder, jf. tjenesteordning for kateket.

Bispemøtet har merket seg følgende til videre drøfting og oppfølging:

- Kateketene opplever at trosopplæringsreformen har skapt uklarhet om kateketens ansvar og rolle som undervisningsleder.
- Kateketenes ønske om et tydeligere fokus på vigslingens betydning som utrustning og ansvar og ønske om styrket tilsyn gjennom fagsamlinger og andre møtepunkt.
- Behov for avklaring av kateketens liturgiske funksjoner i gudstjenester knyttet til undervisningstjenesten, i tråd med «Retningslinjene for kateketens og diakonens gudstjenestelige funksjoner».
- Behov for avklaring om fullmakt til sakramentsforvaltning i tilknytning til undervisningstjenesten når prest ikke er til stede.
- Behov for karriereutvikling for kateketer med tanke på livslang tjeneste i kirken.
- Trosopplæringsutvalgets anbefaling om gjennomgang av tjenesteordning for kateket og prest.
- En gledelig økning i antall menighetspedagoger i tjeneste som med stipend fra Kirkerådet, tar utdanning med tanke på vigsling til kateket.

12/22 Utlysning av Olavstipend 2023

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet 2017 - 2024	14.02.2022	12/22

Sammendrag

Bispemøtet har siden 2014 hatt ansvar for forvaltning og tildeling av Olavstipendet. Bispemøtet vedtar i februarmøtet antall stipender som skal lyses ut og om visse temaområder skal prioriteres.

Bispemøtets arbeidsutvalg drøftet utlysning av Olavstipend 2023 og gjorde følgende vedtak i BMAU 7/22:

BMAU anbefaler at BM for 2023 lyser ut Olavstipendet åpent, uten føringer for særskilte temaer.

Bispemøtet vedtak

Bispemøtet utlyser ett stipend for 2023. Utlysningen gjøres åpen for alle søknader innen praktisk-kirkelige eller praktisk-teologiske temaområder.

13/22 Liturgisaker BM februar 2022

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet 2017 - 2024	14.02.2022	13/22

Sammendrag

Liturgiske ordninger for «De hellige tre dagene»

I følge «Regler for saksbehandling i liturgisaker» skal Bispemøtet gi uttalelse i saken «Liturgiske ordninger for de hellige tre dagene». Saken ble behandlet i Kirkerådet i 9.-10. desember 2021. Det vises til vedlagte oversendelse fra Kirkerådet.

Kirkerådet vedtok i 2013 å be Nemnd for gudstjenesteliv (NFG) om å utarbeide liturgier for den stille uke og påsken. Nemnda prioriterte da arbeidet med gudstjenestene på skjærtorsdag, langfredag og påskeaften/-natt. Disse gudstjenestene blir sett i sammenheng, og det liturgiske materialet har fått benevnelsen «de hellige tre dagene». NFG sluttførte sitt forslag i august 2020. Forslaget ble deretter i henhold til regler for behandling av liturgisaker sendt til Bispemøtet for uttalelse. Bispemøtets merknader forelå i oktober 2020, og forslaget er justert som følge av Bispemøtets merknader. Etter behandling i Kirkerådet, ble forslaget sendt på bred høring, med tanke på behandling på Kirkemøtet 2022.

Liturgien ble vedtatt av Kirkerådet i desember 2021 og Bispemøtet behandler nå saken for en læremessig vurdering.

Liturgi for Askeonsdag

Bispemøtet har i en konsultasjon med Nemnd for gudstjenesteliv (NFG) tidligere bedt om at det utarbeides en liturgisk ressurs for Askeonsdag. «Liturgiske ressurser» blir ikke omfattet av «Regler for saksbehandling i liturgisaker» i Den norske kirke. NFG er i ferd med å slutføre arbeidet med en liturgi for Askeonsdag og dersom denne skal

få status som liturgi for Den norske kirke må ønsket om en liturgi for Askeonsdag meldes inn til Kirkerådet som en liturgisak i tråd med «Regler for liturgisaker».

Bispemøtet vedtak

Bispemøtet takker Kirkerådet og Nemd for gudstjenesteliv for godt og omfattende arbeid med «Liturgiske ordninger for de hellige tre dagene». Bispemøtet foreslår å tilføye en undertittel «fra skjærtorsdag kveld til påskedag».

Bispemøtet har følgende forslag til endringer:

Alminnelige bestemmelser pkt.2: «..den påfølgende dagen» endres til «andre påskedag».

Liturgi for langfredag pkt.2: Sjekke språklig om «vårt hjerte» skal erstattes med «våre hjerter»

Liturgi for langfredag pkt.4: Følgende strykes: «Prekenen kan erstattes av meditativ musikk eller stillhet». Bispemøtet mener at teksten bør utlegges denne dagen.

Liturgi for langfredag pkt.5: Forslag til tilføyelse: Salmen kan erstattes av meditativ musikk.

Bispemøtet anbefaler at liturgiske ressurser for en samlegudstjeneste for påsketiden, som nevnt i allmenne bestemmelser, gjøres tilgjengelig i ressursbanken.

I henhold til «Regler for saksbehandling i liturgisaker» ber Bispemøtet Kirkerådet igangsette en liturgisak for å utarbeide en liturgi for Askeonsdag til bruk i Den norske kirke.

14/22 Regler for godkjenning av prest som er ordinert i et annet kirkesamfunn

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet 2017 - 2024	14.02.2022	14/22

Sammendrag

Det vises til BM sak 32/21 der Bispemøtet fikk forelagt utkast til nytt regelverk for godkjenning av prest som er ordinert i et annet kirkesamfunn.

Bispemøtet gjorde følgende vedtak i BM 32/21:

Bispemøtet takker for tilsendt utkast til nytt regelverk om prestedtjeneste i Den norske kirke for prester ordinert i andre kirkesamfunn. Bispemøtet påpeker at dispensasjonsmuligheten må gjelde for alle vigslerte stillinger, og ber om at regelverket

ivaretar dette. Bispemøtet ser fram til å få saken tilbake etter at Kirkerådet har behandlet den første gang.

Kirkerådet har nå vedtatt forslag til regler i møtet 9.-10. desember 2021, som oversendes Bispemøtet for uttalelse.

Bispemøtet vedtak

Bispemøtet gir sin tilslutning til «Regler for godkjenning av prest som er ordinert i et annet kirkesamfunn» som ble vedtatt av Kirkerådet på møtet 9. – 10. desember 2021.

15/22 Uttalelse fra Bispemøtet i anledning 50 år siden homofili ble avkriminalisert

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Bispemøtet 2017 - 2024	14.02.2022	15/22

Sammendrag

Bispemøtet har arbeidet med en uttalelse i forbindelse med at det 21. april 2022 er 50 år siden homofili ble avkriminalisert.

Bispemøtet vedtak

Bispemøtet vil uttale følgende i forbindelse med at det 21. april 2022 er 50 år siden homofili ble avkriminalisert:

Kirken har påført homofile og lesbiske stor skade og smerte

Uttalelse i forbindelse med 50 års-markeringen for opphevelse av straffelovens § 213

Vi som nå er biskoper i Den norske kirke erkjenner at Bispemøtets uttalte holdninger til og omtale av homofili og homofile opp gjennom årene har påført mange mennesker stor skade og smerte. Det er i år 50 år siden straffelovens § 213, som blant annet kriminaliserte sex mellom menn, ble opphevet. Ved denne anledningen ønsker vi å uttrykke vår anerkjennelse og glede over at kirken har mange homofile og lesbiske medlemmer og ansatte, og bekrefte deres bidrag til fellesskapet. Vi står sammen med hele kirkens lederskap i det målrettede arbeidet for likeverd, inkludering og mangfold.

Da § 213 ble foreslått opphevet i 1954, var Bispemøtet blant de samfunnsaktører som protesterte høyløyt. Bispemøtet argumenterte for at fortsatt kriminalisering var nødvendig. Regjeringens forslag om å oppheve § 213 ble nedstemt i Stortinget i 1954.

Da paragrafen ble avskaffet 21. april 1972, protesterte ikke biskopene. Bispemøtet oppnevnte et utvalg for å utrede Den norske kirkes holdning til homofili. I 1977 leverte utvalget sin rapport. Der ble det tatt et oppgjør med hvordan kirken tidligere hadde møtt homofile: «Det er som skyldner kirken møter de homofile.» Utvalget argumenterte for at «Kirken bør revidere sin tradisjonelle holdning til homofili.»

Bispemøtet i 1977 erkjente at «Kirkens holdning har til tider vært preget av fordømmelse både av den homofile drift og den homofile person». Samtidig understreket biskopene: «Det må med styrke slås fast at den homofile har samme menneskeverd som ethvert annet menneske. Den som tenker og mener noe annet, ennsi behandler den homofile som mindreverdige, krenker et menneske-verd gitt av Gud.» På tross av dette vedtok kirken å vedvare diskriminering av homofile.

Bispemøtets uttalelse i 1995 understreket homofiles menneskeverd, men konkluderte likevel i tråd med vedtaket fra 1977 med at «det ikke er noe i Bibelen som gir grunnlag for en positiv anerkjennelse av homofile forhold på linje med ekteskapet mellom mann og kvinne.»

Dette vedtaket førte til at homofile og lesbiske fortsatt opplevde at kirken fordømte både deres liv og kjærlighet. For homofile og lesbiske i kirken var det en stor belastning at deres liv ble redusert til en «teologisk sak».

Et samlet bispemøte vil på nytt bekrefte alles menneskeverd, uavhengig av seksuell identitet. Vi erkjenner at kirken i liten grad har tatt inn over seg homofiles livssituasjon. Kirken har heller ikke klart å gi troverdig uttrykk for anerkjennelse av alles menneskeverd og kjærlighet.

I dag er alle som lever i likekjønnede forhold velkomne til å gifte seg i Den norske kirke. Kirkemøtet vedtok i 2016 å åpne for to syn på likekjønnet ekteskap. Bispemøtet vil understreke at alle par har mulighet til å gifte seg i den kirken de måtte ønske.

De siste 50 årene har aksept og likeverd for homofile vokst fram som en ny erkjennelse i det norske samfunnet og Den norske kirke. Det er en stor og positiv endring. Situasjonen er langt mer dramatisk i en rekke andre land. I mange land er likekjønnet kjærlighet fremdeles kriminelt. Mennesker forfølges eller drepes bare fordi de elsker en av samme kjønn. Det er helt uakseptabelt. Som biskoper vil vi bruke de muligheter vi har til å påpeke det uhørte i dette og bidra til å redde menneskers liv.

Bispemøtet i Den norske kirke, 18. februar 2022